

İngiliz Dilbilimi Öğrencilerinin Akademik Çalışma Becerilerinin Özdeğerlendirilmesi

Self Evaluation of the Students of English Linguistics on Academic Study Skills

Derya ERGÜR* Tülay SARAÇBAŞI**
Hacettepe Üniversitesi

Öz

Bu araştırmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dilbilimi Bölümü'nde 2006-2007 Akademik Yılında, çeşitli sınıflarda eğitimlerine devam eden öğrencilerin "Akademik Çalışma Becerileri"nin değerlendirilmesidir. Araştırmada, Türkoğlu, Yıldırım ve Doğanay (2000) tarafından geliştirilen ve 11 alt başlıktan oluşan "Ders çalışma ve öğrenme etkinliklerini değerlendirme testi" 189 öğrenciye uygulanmıştır. Veriler ki-kare ve varyans analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmada uygulanan testte yer alan tüm sorular üzerinden güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) 0.95 olarak bulunmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin sırasıyla planlı çalışma, derse katılma, etkili okuma, kütüphaneyi kullanma, öğrenme, sağlık ve beslenme, dinleme ve yazma becerilerinde kendilerini orta ve daha alt düzeyde yeterli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %73.55'inin akademik çalışma becerileri adı altında bir dersin eğitim programında yer alması gerektiği görüşünde birleştikleri görülmüştür. Öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf ve mezun oldukları lise gruplarına göre bu dersin eğitim programında yer alması konusundaki görüşleri arasında farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çalışma becerileri, öğrenme etkinlikleri, akademik başarı, yaş, sınıf, mezun olunan lise türü, cinsiyet.

Abstract

The purpose of this study is to determine the opinions of the students of English Linguistics Department of Hacettepe University on "Academic Study Skills" during the academic year of 2006-2007. In this research, "Test of lesson studying and evaluating learning activities" which was composed of 11 subsections and developed by Yıldırım, Doğanay and Türkoğlu (2000) was applied to 189 students from various classes. The reliability coefficient was found to exceed 0.95 as per Cronbach Alpha method for all the propositions in the test. Chi-square and variance analysis were used to analyze the data. As a whole, the students evaluated themselves insufficient particularly in time management, class participation, effective reading, using library, managing learning, health and nutrition, listening and writing skills. The findings indicated that 73.55 % of the students participated in this research preferred to have an "Academic Study Skills" course in their curriculum. Analysis also revealed that no significant difference was observed among the students as far as their age, gender, class and school graduated were concerned.

Key Words: Study skills, learning activities, academic success, age, gender, class, school graduated

* Dr. Derya ERGÜR, Hacettepe Üniversitesi

** Doç. Dr. Tülay SARAÇBAŞI, Hacettepe Üniversitesi

Summary

In today's world where the amount and the flow of new information is immense, merely hard working without utilizing some of the principles, methods and processes of study and learning skills is not adequate enough to be academically successful. Study skills are defined as using some techniques during the learning process effectively. Contemporary teaching and learning methodologies suggest that students should actively participate in the process of learning. In other words, a student should be personally responsible for his/her own learning. Therefore a student should learn to actively direct his/her own learning; evaluate his/her weaknesses and strengths; take the precautions to make the process more effective and develop effective study and learning skills and strategies in order to do well in the learning process and in the long term in life. The result of this research on study skills shows that targeted students feel themselves insufficient as far as the study skills are concerned. The results of various researches on study skills indicate that if students are educated on each study skill, they will be more successful in their academic endeavours.

The purpose of this study is to evaluate the academic study skills of the students of English Linguistics Department of Faculty of Humanities and Letters of Hacettepe University during the academic year of 2006-2007 and to determine their ideas on their proficiency levels about the skills concerned and also to find out the relationship between the students' study skills and their personal characteristics, like age, gender, class and school graduated. The ultimate goal of this study is to make use of the findings of the research during the process of curriculum renewal and suggest proper strategies related to the application of study skills within the context of the newly developed curriculum.

For the above mentioned purpose "Test of lesson studying and evaluating learning activities" developed by Yıldırım, Doğanay and Türkoğlu (2000) was administered to all the students of English Linguistics Department during the academic year of 2006-2007. After eliminating the incomplete tests, 189 students' results were evaluated and the data was analyzed by using statistical methods. The test was composed of 11 sections and 85 questions. The titles of the main sections were as follows: learning, time management, effective reading, listening, note-taking, class participation, writing, using library, test preparation, motivation and health and nutrition. Each section of the test was evaluated and presented separately on a table with their Cronbach α and mean. As a whole, the students feel themselves insufficient particularly in time management, class participation, effective reading, using library, managing learning, health and nutrition, listening and writing. The findings of the research revealed that 73.55% of the students participated in the research didn't feel themselves sufficient on study skills and agreed to have a course called Academic Study Skills in their curriculum. These results clearly indicate that the students didn't feel themselves well-equipped with the above mentioned study skills and some of the strategies which would make them successful in their academic studies and later in their professional lives. Analysis also revealed that no significant difference was observed among the students as far as their age, gender, class attended and school graduated are concerned.

As the findings of this research is only limited by the students of English Linguistics Department, continuous research will shed light to the need of all the students from various Departments and Faculties of Hacettepe University.

Giriş

Çok hızlı bir biçimde değişen ve bilgi miktarının katlanarak arttığı günümüzde artık okulda başarılı olmak için çok çalışmak yeterli olmamaktadır. Öğrencilerin çalışma ve öğrenme konusunda bazı ilkeleri, yöntemleri ve süreçleri dikkate almaları gerekmektedir. Çalışma becerileri, öğrenme amacıyla belirli tekniklerin etkili bir biçimde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve diğerleri, 2000). Öğrenme, planlı çalışma, etkili okuma, yazma, dinleme, not alma, derse katılım, kütüphaneyi aktif kullanma, sınava hazırlanma, motivasyon, sağlık ve beslenme başlıca ders çalışma becerileri ve öğrenme etkinlikleri olarak kabul edilmektedir. (Yıldırım ve diğerleri, 2000; Frender, 1990; Luckie & Smethurst, 1998).

Günümüzde öğrenci, bilgiyi öğretmenden ve ders kitaplarından ezbere dayalı bir sistem içinde öğrenen birey konumundan çıkmış ve kendi zamanını verimli bir biçimde planlayan ve kullanan, kendi öğrenme sürecinin farkında olan ve zayıf yönlerini güçlendirmek için gerekli önlemleri alan, öğretmen ve diğer öğrencilerle etkili iletişim kurabilen, aktif dinleme, not alma, derse katılma ve okuma becerilerine sahip, bilgiye ulaşmayı ve onu işlemeyi bilen, araştıran ve araştırma sonuçlarını organize bir biçimde raporlaştıran, girmek zorunda olduğu sınavlara hazırlanma konusunda bilinçli stratejilere sahip, kendi kendini motive edebilen ve okulun getirdiği stresle başa çıkabilen bir birey konumunu kazanmak durumundadır. İşte bütün bu beceriler aslında bireylere hem eğitim sürecinde hem de tüm yaşamları boyunca gerekli olan ve özellikle akademik başarıda önemli rol oynayan becerilerdir. Dolayısıyla bu becerilerin okulda kazanılması ve birer alışkanlık haline getirilmesi öğrenme-öğretme sürecinin en önemli görevlerinden biridir (Yıldırım ve diğerleri, 2000).

Eskiden etkili öğrenmenin çoğunlukla öğretmenin öğretim teknik ve yöntemlerine bağlı olduğu düşünülürken artık günümüzde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin ancak öğrencinin kendi çaba ve katkılarıyla mümkün olduğu görüşü yaygın olarak kabul görmektedir (Benson, 2001). Başka bir deyişle öğrenci kendi öğrenme sürecinde en fazla sorumluluğa sahip olan kişidir. Bu yüzden kendi öğrenme sürecine aktif bir biçimde yön vermek, bu sürecin zayıf ve güçlü yönlerini değerlendirmek ve süreci daha etkin kılmaya yönelik gerekli adımları atmak, etkili çalışma ve öğrenme yöntemleri geliştirmek, öğrencinin en önemli sorumluluklarının başında gelmektedir. Etkili çalışma ve öğrenme yöntemleri geliştiremeyen öğrenciler ise, sınıf düzeyi yükseldikçe kendilerini öğrenmeye motive etme, öğrenme sürecini planlama ve değerlendirme gibi konularda yetersiz kalmaktadırlar (Yıldırım ve diğerleri, 2000)

Bu konuda yapılan araştırmalar, öğrencilerin çalışma becerileri ile ilgili konularda yetersiz kaldıklarını ortaya koymakta (Yıldırım ve diğerleri 2000; Koşar, 2004; Bay, Tuğluk ve Gençdoğan, 2005) ve çalışma becerileri konusunda bilinçli bir eğitimin, öğrencinin akademik başarı düzeyini ve kendine olan güvenini arttırdığını göstermektedir (Gall ve diğerleri, 1990). Bunun yanı sıra, bu becerilerin bilinmesinin ve bu süreçte kullanılmasının öğrenme süresinin kısılmasında, bilgiyi kaydetme ve kullanma becerilerinin gelişmesine önemli katkılarının olduğunu ortaya koymuştur (Gall ve diğerleri, 1990). Ayrıca araştırmalar, öğrencilerin çalışma becerileri ile akademik başarıları arasında da olumlu bir ilişki olduğunu kanıtlamaktadır (Eliot, Godshall, Shroust & Withy; 1990; Bay, Tuğluk, Gençdoğan, 2005). Yabancı dil öğretimi alanında yapılan bir çalışmada ise öğrencilerin etkili öğrenme ve ders çalışma yöntemlerini bilmelerinin, akademik başarılarını etkileyen belirleyici bir faktör olduğu saptanmıştır (Bailey & Onwisegebuzie, 2002). 1920'lerden itibaren ABD ve çeşitli Avrupa ülkelerinde farklı eğitim basamaklarında bir ders olarak okutulan "çalışma becerileri", henüz ülkemizde eğitim programlarında yer almamaktadır ve bu konuda yapılan araştırma sayısı da oldukça sınırlıdır (Bay ve diğerleri, 2005; Koşar, 2004). Bu araştırmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dilbilimi Bölümü'nde eğitim alan öğrencilerin akademik çalışma becerileri konusunda kendilerini ne derece yeterli gördüklerini belirlemek, öğrencilerin sınıf, yaş, cinsiyet, mezun oldukları lise türü gibi bazı kişisel özellikleri ile çalışma becerileri arasında

bir ilişki olup, olmadığını ortaya koymak ve eğitim programlarının yeniden düzenlenmesi sürecinde 'Akademik Çalışma Becerileri' başlıklı bir dersin eğitim programı kapsamına alınması ve içeriğinin düzenlenmesi aşamasında uygulamaya yönelik öneriler getirmektedir.

Yöntem

Araştırmada ölçme aracı olarak Türkoğlu, Yıldırım ve Doğanay'ın 'Okulda başarı için ders çalışma ve öğrenme yöntemleri' (2000) kitabında yer alan 'Ders çalışma ve öğrenme etkinliklerini değerlendirme testi' uygulanmıştır. Test: öğrenme, planlı çalışma, etkili okuma, dinleme, not alma, derse katılma, yazma, kütüphaneyi kullanma, sınava hazırlanma ve girme, motivasyon, sağlık ve beslenme olmak üzere toplam 12 bölüm ve 85 sorudan oluşmaktadır. Ayrıca ölçeğin başında öğrencilerin hangi sınıfa devam ettikleri, cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü ile böyle bir dersin açılıp, açılmaması konusunda görüşlerinin alındığı kişisel bilgiler bölümü yer almaktadır. Araştırmanın evrenini İngiliz Dilbilimi Bölümü'nde 2006-2007 Akademik Yılında 1, 2, 3 ve 4. sınıflara devam eden bütün öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem ise söz konusu evrenden ankete eksiksiz yanıt veren 189 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada uygulanan testte yer alan tüm sorular üzerinden güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) 0.95 olarak bulunmuştur. Verilerin analizi ki-kare ve Likert çözümlemesi ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde, öğrencilerin öğrenme, planlı çalışma, etkili okuma, dinleme, not alma, derse katılma, yazma, kütüphaneyi kullanma, sınava hazırlanma ve girme, motivasyon, sağlık ve beslenme konusundaki görüşlerine ilişkin özet bilgiler düzenlenen tablolarda yer almaktadır. Tablolarda, her önerme için cevap seçeneklerine göre öğrencilerin yüzde dağılımları verilmiştir. Alt başlıklarda yer alan önermeler için Cronbach α ve ortalama değerleri tabloların altında yer almaktadır.

Tablo 1.
Öğrencilerin "Öğrenme" Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
1 Öğrenme sürecinin temel özelliklerinin farkındayım.	6,9	11,6	28,6	46,6	6,3
2 Kısa süreli ve uzun süreli hafızamı etkili ve verimli bir biçimde kullanırım.	6,3	18,5	31,2	38,1	5,8
3 Öğrenme sürecinin temel özelliklerine uygun ders çalışma yöntemini kullanırım.	13,8	27,0	25,9	25,4	7,9
4 Daha iyi öğrenmek amacıyla aralıklı çalışma yöntemini kullanırım.	23,8	26,5	20,1	22,8	6,9
5 Aynen öğrenmem gereken bilgileri öğrenmek için çeşitli stratejiler kullanırım.	10,6	19,0	25,9	36,0	8,5
6 Kalıcı öğrenme için özümseyerek öğrenme yöntemini kullanırım.	10,6	21,7	24,9	32,8	10,1
7 Etkili ve verimli öğrenme için kullandığım yöntemleri sürekli olarak değerlendiririm.	21,7	25,4	28,0	20,6	4,2

α : 0,8034 Ortalama: 2,98

Öğrencilerin bu grupta yer alan her önerme için verdikleri yanıtların oranları incelendiğinde, özellikle "öğrencilerin öğrenme sürecinin temel özelliklerine uygun ders çalışma yöntemlerini kullanma"; "daha iyi öğrenmek amacıyla aralıklı çalışma yöntemini

seçme” ve “etkili ve verimli öğrenme için kullandığı öğrenme yöntemlerini sürekli olarak değerlendirme” konusunda kendilerini biraz yeterli gördükleri belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin öğrenme sürecinin temel özelliklerine uygun olarak aralıklı çalışma, aynen öğrenme ya da özümseyerek öğrenme (Usova, 1989) gibi farklı öğrenme yöntemlerini bilinçli olarak kullanma konusunda kendilerini yeterli olarak algılamadıklarını göstermektedir.

Tablo 2.

Öğrencilerin “Planlı Çalışma” Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeteriyim %	Orta düzeyde yeteriyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeteriyim %
8 Derslerime planlı bir şekilde çalışırım.	33,9	29,1	20,1	12,7	4,2
9 Dönemlik çalışma planı yaparım.	62,4	22,8	10,1	3,7	1,1
10 Aylık çalışma planı yaparım.	60,8	18,5	14,8	4,2	1,6
11 Haftalık çalışma planı yaparım.	42,3	19,6	15,3	18,5	4,2
12 Günlük çalışma planı yaparım.	32,8	18,0	21,7	18,0	9,5
13 Çalışma planımı yeni ödev ve etkinliklere göre yeniden organize ederim.	20,1	18,5	21,7	28,6	11,1
14 Haftanın her günü ders çalışmak için ayırdığım belirli bir zaman dilimi vardır.	46,0	20,1	16,9	12,2	4,8
15 Haftanın her günü ders dışı etkinliklere ayırdığım belli bir zaman dilimi vardır.	9,5	9,0	20,6	24,3	36,5
16 Bir ödevi tamamlamadan başka bir ödevde başlamam.	11,1	20,1	22,2	24,9	21,7
17 Çalışma planı yaparken dersle sosyal etkinlikler arasında bir denge kurmaya çalışırım.	12,7	19,0	25,4	27,5	15,3
18 Yaptığım planların ne derece etkili ve verimli olduğunu değerlendirmeye çalışırım.	15,3	20,6	30,7	25,9	7,4
19 Yaptığım çalışma planlarına büyük ölçüde uyarım.	21,7	21,7	24,9	22,8	9,0

α : 0,8682

Ortalama: 2,59

Öğrencilerin bu grupta yer alan her önerme için verdikleri yanıtların oranları incelendiğinde, öğrencilerin özellikle “planlı biçimde çalışma”; “dönemlik, aylık, haftalık ve günlük çalışma planı yapma”; “haftanın her günü ders çalışmak için belli bir zaman dilimi ayırma”; “yaptığı planların ne derece etkili ve verimli olduğunu değerlendirme” ve “yaptığı plana büyük ölçüde uyma” konusunda sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Planlı çalışma, başka bir deyişle zamanı etkili kullanma, okul ve iş yaşamında başarı için vazgeçilmez bir beceri olarak nitelendirilmektedir (Türkoğlu, Yıldırım ve Doğanay, 2000). Bu testte yer alan tüm önermeler içinde “hiç yeterli değilim” seçeneği en fazla bu bölümde yer alan 9, 10, 14 numaralı sorulara verilmiştir. Bu durum, araştırmaya katılan öğrencilerin planlı çalışma alışkanlığını yeterince kazanamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin plan yapma ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlara bakılacak olursa, en çok günlük çalışma planı yapma konusunda kendilerini yeterli buldukları, plan dönemi uzadıkça kendilerini daha az yeterli algıladıkları söylenebilir. Bu sonuçlar, öğrencilerin bu tür uzun dönemli çalışma planları yapmanın öğrenci başarısında önemli bir rol oynadığı konusunda daha çok bilinçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Tablo 3.
Öğrencilerin "Etkili Okuma" Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
20 Derslerle ilgili bir inceleme yapmadan önce ön inceleme yaparım.	18,1	29,3	21,8	20,7	10,1
21 Konuyla ilgili varsa çalışma sorularını gözden geçirir ve cevaplar bulmaya çalışırım.	23,3	29,1	22,2	19,6	5,8
22 Aktif okuma amacıyla okurken kendime konu ile ilgili sorular sorarım ve cevaplar ararım.	17,5	28,6	24,9	19,6	9,5
23 Okurken önemli bilgilerin altını çizer ve kenarlara not alırım.	2,1	4,8	15,9	34,9	42,3
24 Konuyu okurken görsel bilgilere zaman ayırır ve bu bilgileri içerik ile ilişkilendiririm.	6,9	16,9	20,1	36,0	20,1
25 Okuduğum bölümlerle ilgili sınıfta sormak üzere sorular çıkarırım.	42,9	24,9	20,6	7,4	4,2
26 Okuduğum bölümleri periyodik olarak gözden geçirir ve bilgilerimi tazelerim.	28,6	31,2	27,5	10,1	2,6
27 Okuma amacıma uygun okuma teknikleri kullanırım.	15,9	20,1	23,8	32,8	7,4

α : 0,8305

Ortalama: 2,86

Öğrencilerin bu grupta yer alan her önerme için verdikleri yanıtların oransal dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin özellikle "derslerle ilgili bir konuyu okumadan önce ön inceleme yapma"; "konu ile ilgili çalışma sorularını gözden geçirme ve cevaplar bulma"; "kendine konu ile ilgili soruları sorup, cevap arama"; "okuduğu bölümlerle ilgili sınıfta sormak üzere soru hazırlama" ve "okuduğu bölümleri periyodik olarak gözden geçirme ve bilgilerinizi tazeleme" konusunda kendilerini yetersiz olarak algıladıkları söylenebilir. Aslında en yaygın öğrenme biçimi olarak nitelendirilen okuma becerisine ait bazı stratejilerin uygulanması aşamasında öğrencilerin kendilerini yetersiz olarak algılamaları, önemli bir sorun olarak değerlendirilebilir.

Tablo 4.
Öğrencilerin "Dinleme" Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
28 Ders dinlemeye engel olan faktörlerin farkındayım.	3,2	3,7	13,8	43,4	36,0
29 Ders dinlemeye konsantre olabilmek için çeşitli teknikler kullanırım.	7,9	23,8	23,3	34,3	10,6
30 Dersi dinlemeye engel olabilecek uyarılardan kaçınırım.	6,9	22,8	26,5	32,3	11,6
31 Dersi daha etkili dinleyebilmek için çeşitli dinleme yöntemlerini kullanırım.	23,3	26,5	27,0	19,0	4,2
32 Etkili dinlemeye yönelik ön hazırlık yaparım.	43,4	24,9	18,5	11,6	1,6
33 Dinlemeye destek olmak üzere derste not tutarım.	3,2	11,1	15,9	37,0	32,8

α : 0,7761

Ortalama: 3,14

Tablo 4'te yer alan sonuçlar, öğrencilerin kendilerini öğrenme-öğretme sürecinin en önemli aşamalarından birini oluşturan dinleme konusunda orta düzeyde yeterli hissettiklerini

göstermektedir. Öğrencilerin bu grupta yer alan her önermeye verdikleri yanıtların oranları incelendiğinde, öğrencilerin özellikle “dersi daha etkili dinleyebilmek için çeşitli dinleme yöntemlerini kullanma” ve “etkili dinlemeye yönelik ön hazırlık yapma” konusunda kendilerini oldukça yetersiz hissettikleri söylenebilir. Temur’un da (2004) belirttiği gibi insan ilk bilgileri dinleme yolu ile edinir. Dinleme, önce gelişigüzel bir etkinlik gibi başlasa da zamanla bir beceri haline dönüşür. Dolayısıyla bu becerinin kazanılabilmesi, etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi ancak bireylerin bu alanda bir eğitim sürecinden geçmesi ile gerçekleştirilebilir.

Tablo 5.

Öğrencilerin “Not Alma” Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeteriyim %	Orta düzeyde yeteriyim %	Yeteriyim %	Üst düzeyde yeteriyim %
34 Geçen dersin notlarını gözden geçirerek derse girerim.	29,6	32,3	18,5	16,4	3,2
35 Dinleyeceğim ders ile ilgili okuma ödevlerimi dersten önce tamamlarım.	21,7	31,2	26,5	13,2	7,4
36 Öğretmenin tahtaya yazdıklarını not ederim.	1,6	4,8	10,1	33,3	50,3
37 Ders dinlerken önemli noktaları belirlemeye ve not almaya çalışırım.	1,1	3,2	17,5	34,9	43,4
38 Grafik ve şekil yolu ile kavramlar arasındaki ilişkileri notlarımda görsel olarak yansıtırım.	10,1	19,0	17,5	25,9	27,5
39 Not alırken kısaltmalar ve semboller kullanırım.	2,6	6,9	14,3	41,3	34,9
40 Dersin ve konunun özelliğine göre farklı not alma teknikleri kullanırım.	9,0	18,0	22,8	34,4	15,9
41 Anlatılan derste anlamadığım noktaları öğretmene sorarım.	14,3	20,1	27,5	25,4	12,7
42 Dinleme ile not alma arasında bir denge kurarım.	4,8	14,3	24,3	39,2	17,5
43 Notlarımı arkadaşlarla karşılaştırır ve tamam olup olmadığını kontrol ederim.	7,4	11,6	16,9	37,0	27,0
44 Derste aldığım notları dersten sonra gözden geçirir ve eksiklerimi tamamlarım.	12,2	17,5	21,2	30,2	19,0
45 Derste aldığım notlara ders kitabından eklemeler yapar ve tam olmasını sağlarım.	21,2	20,1	22,8	21,2	14,8

α : 0,8639

Ortalama: 3,36

Öğrencilerin bu grupta yer alan önermelere verdikleri yanıtların oranları incelendiğinde, kendilerini not alma konusunda orta düzeyde yeterli hissettikleri söylenebilir. Bu durumun, İngiliz Dilbilimi Bölümü’nde derslerin büyük çoğunluğunda klasik düz anlatım yöntemi benimsendiğinden ve öğrencilerin not alma becerisi ilk sınıflardan itibaren hızlı bir gelişim göstermesinden kaynaklandığı söylenebilir. Ancak, “geçen dersin notlarını gözden geçirerek derse girerim”, “derste aldığım notları dersten sonra gözden geçirir ve eksiklerimi tamamlarım” ve “derste aldığım notlara ders kitabından eklemeler yapar ve tam olmasını sağlarım” önermelerinde öğrencilerin kendilerini biraz yeterli bulmaları, öğrencilerin not almanın dışında bir üniversite öğrencisinden beklenen genel çalışma alışkanlıklarını edinme konusunda problem yaşadıklarını göstermektedir. Benzer şekilde “dersin ve konunun özelliğine göre farklı not alma tekniklerini kullanırım” önermesinde kendilerini orta düzeyde yeterli bulmaları oldukça düşündürücüdür. Bu durum, öğrencilerin akademik anlamda anafikir, paragraf, aynen kaydetme, grafiksel not alma, Cornell not alma tekniği gibi çeşitli not alma teknikleri konusunda yeterince donanımlı olmadıklarını göstermektedir (Jacobsen, 1989).

Tablo 6.
Öğrencilerin "Derse Katılma" Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
46 Derse aktif bir biçimde katılmak için çaba gösteririm.	21,2	23,3	27,0	20,1	8,5
47 Derste öğretmenin sorduğu sorulara cevap vermeye çalışırım.	14,3	28,6	29,1	19,0	9,0
48 Derste konu ile ilgili sorular sormaya çalışırım.	27,0	25,9	28,0	12,2	6,9
49 Sınıf içi grup etkinliklerine aktif bir biçimde katılırım.	15,9	19,6	27,5	22,2	14,8
50 Derste sunu yapmaya gönüllü olurum.	34,4	16,2	21,2	16,9	11,1
51 Derse düzenli devam ederim.	6,9	8,5	20,1	40,7	23,8
52 Derse önceden hazırlanırım.	28,6	29,1	20,1	16,4	5,8

α : 0,8697 Ortalama: 2,80

Tablo 6'daki sonuçlar öğrencilerin genel anlamda derse katılma sürecinde sorunlar yaşadıklarını ve kendilerini bu konuda oldukça yetersiz bulduklarını göstermektedir. Başarılı öğrencilerin derse düzenli devam ettikleri ve öğrenme fırsatlarını iyi değerlendirdikleri yadsınamaz bir gerçektir. Öğrencinin derse katılımının en önemli göstergeleri; öğretmenin sorduğu sorulara cevap verme, sınıf içi etkinliklere aktif katılma, sunu yapma ve dersle ilgili soru sorma olarak özetlenebilir. Dolayısıyla bu tablodan elde edilen sonuçlar, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu üstlenme ve bu süreçte aktif rol alma konusunda eksiklikleri olduğunu göstermektedir.

Tablo 7.
Öğrencilerin "Yazma" Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
53 Ödev ya da rapor yazarken bu sürecin temel özelliklerini dikkate alırım.	4,8	17,5	30,7	34,9	12,2
54 Yazma amacıyla ön hazırlık yaparım.	9,5	19,0	26,5	30,2	14,8
55 Yazma amacıyla kütüphanede nasıl araştırma yapmam gerektiğini biliyorum.	14,8	17,5	24,3	32,3	11,1
56 Yazmaya başlamadan önce bir plan hazırlarım.	9,0	16,4	26,5	34,4	13,8
57 Önce taslak bir rapor yazar ve bunun üzerinde gerekli düzeltme ve değişiklikleri yaparım.	9,5	14,3	26,5	30,7	19,0
58 Raporda yer alan kaynakları düzenli bir biçimde not eder ve raporda belirtirim.	9	16,9	24,9	31,2	18,0

α : 0,8563 Ortalama: 3,14

Bu bölümde yer alan önermeler tek tek incelendiğinde öğrencilerin yazma sürecinin tüm aşamalarında kendilerini orta düzeyde yeterli hissettikleri söylenebilir. Bu durum, öğrencilerin birinci sınıfın her iki semestresinde aldıkları Yazma Becerileri I ve Yazma Becerileri II dersinin yeterince amacına ulaşmadığını göstermektedir.

Tablo 8.
Öğrencilerin “Kütüphaneyi Kullanma” Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeteriyim %	Orta düzeyde yeteriyim %	Yeteriyim %	Üst düzeyde yeteriyim %
59 Kütüphanedeki katalog sistemini kullanırım.	27,0	21,2	20,1	22,8	9,0
60 Kütüphanenin çeşitli bölümlerinden (referans, süreli yayınlar gibi) yararlanırım.	28,0	25,4	23,3	14,8	8,5
61 Kütüphanede kaynak taramak için gerekli ipuçlarını tespit eder ve kullanırım.	18,0	25,9	21,2	24,9	10,1
62 Numarasını öğrendiğim bir kitabı kütüphanede rahatça bulurum.	16,9	15,9	16,9	31,2	19,1
63 Kütüphanedeki elektronik bilgi bankalarını kullanırım.	21,7	15,3	19,0	24,9	19,0
64 Kütüphanede internet aracılığı ile bilgi tararım.	20,6	12,7	21,7	24,3	20,6
65 Kütüphanedeki referans kaynaklarını (sözlük, ansiklopedi gibi) kullanırım.	18,0	11,1	25,9	31,7	13,2

α : 0,9286 Ortalama: 2,93

Tablo 8’de yer alan önermelerin oransal dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin özellikle “kütüphanedeki katalog sistemi”, “kütüphanenin çeşitli bölümlerinden yararlanma” ve “kütüphanede kaynak taramak için gerekli ipuçlarını bulup, kullanma” gibi birebir kütüphaneye gidip, aktif olarak kütüphanenin kaynaklarından yararlanma konusunda kendilerini oldukça yetersiz hissettikleri söylenebilir. Diğer yandan, “kütüphanedeki elektronik bilgi bankalarını kullanma”, “internet aracılığıyla bilgi tarama” ve “kütüphanedeki referans kaynaklarını kullanma” gibi günümüzde gittikçe yaygınlaşan elektronik bilgi erişim sürecini irdeleyen önermelerde öğrencilerin kendilerini orta düzeyde yeterli hissettikleri söylenebilir. Aynı başlık altındaki önermelerde öğrencilerin kendilerini böyle farklı yeterlikte hissetmelerinin nedeninin, genç neslin klasik anlamda kütüphaneyi kullanma alışkanlıklarını tam olarak kazanmamış olmalarından ve üniversitedeki eğitimleri süresince elektronik bilgi bankalarını yoğun bir şekilde kullanmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 9.
Öğrencilerin "Sınava Hazırlanma ve Girme" Becerilerinin Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
66 Sınava hazırlanmak amacıyla kendime bir çalışma planı yaparım.	9,5	11,6	25,9	36,0	16,9
67 Öğretmene sınavda hangi konuların kapsanacağını sorarım.	2,1	7,4	12,7	42,9	34,9
68 Daha önceki sınavda çıkan soruları gözden geçiririm.	10,6	15,9	22,2	31,2	20,1
69 Derste aldığım notları ve ders kitabından öğrendiklerimi sınavdan önce gözden geçiririm.	0,5	2,6	8,5	38,1	50,3
70 Sınavda çıkacak soruları önceden tahmin etmeye ve bu sorulara cevap bulmaya çalışırım.	3,7	5,8	15,9	38,6	36,0
71 Sınav yönergesini dikkatle okur ve yönergeye göre cevaplar veririm.	1,6	7,9	20,1	41,8	28,6
72 Sınav sorularında geçen anahtar kelimeleri belirler ve altını çizerim.	4,8	9,0	25,4	32,3	28,6
73 Soruları cevaplama öncesi bir plan yapar ve zamanımı etkili bir biçimde kullanırım.	10,6	18,5	29,6	26,5	14,8
74 Sorulara verdiğim cevapları gözden geçirmeden sınavdan ayrılmam.	2,6	6,9	20,6	32,8	37,0

α : 0,8259 Ortalama: 3,75

Tablo 9'daki sonuçlar öğrencilerin bu alanda kendilerini oldukça yeterli hissettiklerini göstermektedir. Bu durum, eğitim sistemimizin ne kadar sınav odaklı olduğunu ve öğrencilerin bu anlamda ne kadar duyarlı olduklarını işaret etmektedir. Ayrıca bir üst eğitim kurumuna geçebilmek için yapılan merkezi sınavların, öğrencileri sınav alma becerileri konusunda ne kadar bilinçlendirdiğinin de bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Sınav alma konusunda öğrenciler "sınava hazırlanmak amacıyla kendime bir çalışma planı yaparım" ve "soruları cevaplama öncesi bir plan yapar ve zamanımı etkili bir biçimde kullanırım" önermelerinde kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar bir kez daha öğrencilerin zaman yönetimi konusunda eksiklikleri olduğunu gözler önüne sermektedir.

Tablo 10.
Öğrencilerin "Öğrenme Motivasyonlarının" Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeterliyim %	Orta düzeyde yeterliyim %	Yeterliyim %	Üst düzeyde yeterliyim %
75 İçsel ve dışsal etkenleri dikkate alarak öğrenme motivasyonumu yönlendiririm.	6,3	24,3	31,7	32,8	4,8
76 Başarıya ilişkin benlik kavramını değerlendiririm.	11,1	16,4	37,6	24,3	10,6
77 Öğrenme sürecinde temel ve üst düzey ihtiyaçlarımı dikkate alırım.	7,9	13,2	31,7	33,3	13,8
78 Ders çalışmaya daha iyi konsantre olabilmek için çeşitli yöntemler kullanırım.	9,5	12,7	30,2	36,0	11,6
79 Kendimi ders çalışmaya motive etmek için çeşitli nedenler bulurum.	4,8	10,6	30,7	38,1	15,9
80 Öğrenme motivasyonumu arttırmak için geleceğe yönelik amaçlarımı gözden geçiririm.	7,4	11,6	22,2	34,9	23,8

α : 0,8892 Ortalama: 3,29

Bu bölümde yer alan önermeler tek tek incelendiğinde, öğrencilerin özellikle “içsel ve dışsal etkenleri dikkate alarak öğrenme motivasyonunu yönlendirme”, “başarıya ilişkin benlik kavramını değerlendirme” ve “ders çalışmaya daha iyi konsantre olabilmek için çeşitli yöntemler kullanma” konusunda kendilerini orta düzeyde yeterli buldukları söylenebilir. Öğrenen bireyin öğrenme etkinliklerini anlamlı ve değerli bulması ve bunlardan akademik kazanımlar elde etmesi olarak tanımlanan öğrenme motivasyonu (Braphy, 1988) ve bunun değerlendirilmesi konusunda öğrencilerin kendilerini orta derecede yeterli bulması, bu araştırmanın önemli bulgularında biri olarak değerlendirilebilir.

Motivasyon eksikliği günümüz eğitim sistemlerinde üzerinde önemle durulması gereken problemlerden biridir (Yıldırım, Doğanay ve Türkoğlu, 2000). Öğrencilerin özellikle “başarıya ilişkin benlik kavramını değerlendirme” konusunda kendilerini orta derecede yeterli hissetmeleri, akademik başarı konusunda kendilerini algılama ve değerlendirme sürecinde yeterli hissetmediklerini göstermektedir (Covington, 1984). Bu bağlamda, öncelikle öğrencilerin başarabilecekleri duygusunu kazanmaları, daha sonra da bu başarının göstergeleri konusunda bilinçlendirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte hem öğretmenlere hem de öğrencilere önemli görevler düştüğü göz ardı edilmemelidir.

Tablo 11.

Öğrencilerin “Sağlık ve Beslenme” Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi

Önerme	Hiç yeterli değilim %	Biraz yeteriyim %	Orta düzeyde yeteriyim %	Yeteriyim %	Üst düzeyde yeteriyim %
81 Okulda başarı için iyi beslenmenin öneminin farkındayım.	12,7	10,1	18,5	33,3	25,4
82 İyi beslenme için gerekli önlemleri alırım.	18,5	18,5	19,0	29,6	14,3
83 Düzenli ve yeterli uyku için gerekli önlemleri alırım.	20,6	21,2	23,3	21,2	13,8
84 Stres kaynaklarımı tespit eder ve değerlendiririm.	14,3	22,2	27,5	27,0	9,0
85 Stresle başa çıkma tekniklerini kullanırım.	21,7	23,3	28,6	19,0	7,4

α : 0,8334

Ortalama: 3,00

Tablo 11’deki sonuçlar, öğrencilerin kendi sağlıklarını korumada yeterli sorumluluğu almadıklarını ve kendilerini bu alanda sadece orta derecede yeterli hissettiklerini göstermektedir. Eğitim sürecindeki başarı her şeyden önce sağlıklı olmaya ve dengeli beslenmeye bağlıdır. Sağlığına dikkat etmeyen ve dengeli beslenmeyi göz ardı eden öğrencilerin öğrenme süreçleri olumsuz etkilenmeye mahkumdur. Dolayısıyla öğrencilerin tıpkı öğrenme sürecinin sorumluluğunu üstlenmek durumunda oldukları gibi, kendi sağlıklarını korumada da etkin sorumluluk almaları gerekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin özellikle “stres kaynaklarını tespit etme ve değerlendirme” ve “stresle başa çıkma” konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri söylenebilir. Bu durum öğrencilerin yaşamın bir parçası olan stres kaynakları ve başa çıkma yolları konusunda daha çok bilgilendirilmeye ve bilinçlendirilmeye ihtiyaçları olduğunu göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin sırasıyla “planlı çalışma”, “derse katılma”, “etkili okuma”, “kütüphaneyi kullanma”, “öğrenme”, “sağlık ve beslenme”, “dinleme” ve “yazma” konularında kendilerini orta ve daha alt düzeyde yeterli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Bu durum, söz konusu alanlarda öğrencilerin yeterli bilgiye sahip olmadıklarını

ya da bu becerilerin yaşantıya geçirilebilmesi için gerekli bilgilerle donanık olmadıklarını göstermektedir. Testin alt başlıkları dikkate alınarak:

1. Öğrencilerin öğrenme sürecinin temel özelliklerine uygun aralıklı çalışma, aynen öğrenme, özümseyerek öğrenme gibi farklı ders çalışma yöntemleri konusunda bilgilendirilmeleri,
2. Özellikle uzun dönemli çalışma planı yapmada izlenmesi gereken aşamalar ve ilkelerin yanı sıra öğrencilerin kendi çalışma alışkanlıklarını dikkate alarak çalışma planı oluşturma konusunda bilinçlendirilmeleri,
3. Yaratıcı, yansıtıcı ve eleştirel düşünme gibi üst düzey okuma becerilerinin geliştirilmesi için okuma derslerinin içeriklerinin söz konusu becerileri geliştirecek bir şekilde yeniden düzenlenmesi,
4. Öğrencilerin olumlu dinleme alışkanlıklarının geliştirilebilmesi için “dinleme” dersinin içeriğinin yeniden gözden geçirilmesi ve öğrencilerin çeşitli dinleme yaşantılarıyla karşılaşmalarının sağlanması,
5. Öğrencilerin not alma konusundaki eksikliklerinin giderilmesi amacıyla anafikir, paragraf, aynen kaydetme, grafiksel not alma ve Cornell not alma tekniği gibi çeşitli not alma teknikleri konusunda bilgilendirilmeleri,
6. Öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılmaları konusunda öğretmenleri tarafından yüreklendirilmeleri,
7. Yazma Becerileri I ve Yazma Becerileri II dersinin içeriğinin öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi,
8. Öğrencilerin kütüphaneyi kullanma sürecindeki yetersizliklerinin giderilmesi amacıyla öncelikle öğrencilere kütüphaneyi etkili ve verimli kullanma alışkanlıklarının öğretilmesi ve uygulamaya dönük olarak kütüphane kaynaklarını kullanarak çeşitli derslerde araştırma türü dönem ödevleri verilerek bu becerilerinin geliştirilmesi,
9. Sınava hazırlanma ve girmede öğrencilerin soruları cevaplamadan önce bir plan yapıp, zamanı etkili bir biçimde kullanmaları konusunda farkındalıklarının arttırılması,
10. Motivasyon konusunda gerek öğretmenlerin gerekse ailelerin öğrenciye amaç belirlemede yardımcı olmaları, çalışma alışkanlıklarını gözden geçirmeleri, etkili çalışma becerileri kazanmalarına destek olmaları,
11. Sağlık ve beslenme konusunda öğrencilerin özellikle olumlu düşünme, yeterli uyumaya özen gösterme, dinlenme ve gevşeme tekniklerini öğrenme ve uygulama, kendine boş vakit ayırma, gülmeye çalışma ve sorunları arkadaşlarıyla paylaşma gibi konularda bilinçlendirilmeleri ve kendilerini eksik buldukları alanlarda dış yardım almaları konusunda cesaretlendirilmeleri önerilebilir.

Sonuç olarak, yukarıda önerilen konuları kapsayan “akademik çalışma becerileri” ana başlığında bir dersin İngiliz Dilbilimi lisans eğitim programında yer alması ve özellikle birinci sınıf öğrencilerine zorunlu bir ders olarak verilmesi hem öğrencilerin çalışma becerileri konusunda farkındalıklarının artmasına hem de buna bağlı olarak tüm derslerde akademik başarılarının artmasına neden olacaktır. Dolayısıyla, bu çalışmada uygulanan ölçme aracının Hacettepe Üniversitesi’ne bağlı farklı fakülte ve bölümler bazında uygulanması ve sonuçlarının ivedilikle değerlendirilmesi de bir öneri olarak sunulabilir.

Kaynakça

- Apps, J.W. (1990) *Study skills for today's college students*. New York: McGraw Hill.
- Barras, R. (1984) *Study: A Guide to effective study, revision and examination techniques*. London: Chapman and Hall.
- Bailey, P., Onwisegbuzie, A. (2002) The role of study habits in foreign language courses. *Assesment & Evaluation in Higher Education*. 27, 5
- Bay, E., Tuğluk, M.N., Gençdoğan, B. (2005) Üniversite öğrencilerinin ders çalışma becerilerinin incelenmesi (Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği), *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 4, 14: 94-105.
- Benson, P. (2001) *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning*. Pearson Education Limited, England
- Brophy, J. (1988) *On motivating students*. J. D. Berliner & B. Rosenshine (Eds.) *Teacher expectancies*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Conaway, M.S. (1982) Listening: Learning tool and retention agent. In. A.S. Algier and K.W. Algier (Eds.) *Improving reading and study skills*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Dillon, J.T. (1989) *Practice of questioning*. London: Routledge.
- Eliot, T., Godshall, F., Shrout, J. And Withy, T. (1990) Problem-solving appraisal, self-reported study habits and performance of academically at-risk college students. *Journal of Counseling Psychology*, 37, 203-207.
- Freder, G. (1990) *Learning to Learn: Strengthening Study Skills and Brain Power*. Tennessee: Incentive Publications Inc.
- Gall, M.D.(1984) *Synthesis of research on teachers' questioning*. *Educational Leadership*, 2, 40-47
- Gall, M.D., Gall, J.P., Jacobsen, D.R. & Bullock, T.L (1990). *Tools for learning: A guide to teaching study skills*. Alexandria, VA: ASCD.
- Heilman, A.W., Blair, T.R & Rupley, W.H. (1986) *Principles and practices of teaching reading*. 6th.ed. Columbus, Charles E. Merrill Publishing Company.
- Jacobsen, D.R. (1989) *The effects of taking class notes using Cornell Method on students' test performance and note-taking quality*. Oregon: University of Oregon.
- Koşar, E. (2004) Uludağ Üniversitesi, "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Çalışma Tutum ve Alışkanlıkları Üzerine Bir İnceleme." 12. Eğitim Bilimleri Kongresi, *Bildiriler Kitabı*. 1, 165-182.
- Luckie, W.R & Smethurst, W. (1998) *Study Power: Study Skills to Improve your learning and your Grades*. Brookline Books, Massachusetts.
- Paris, S.G., Lipson, M.Y. & Wixon, K. (1983) Becoming a strategic reader. *Contemporary Educational Psychology*, 8, 293-316.
- Şahin, F.Y. & Hotaman, D. "Bazı Kişisel Değişkenlerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Çalışma Becerileri Üzerindeki Etkisi". XVI. Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Temur, T. (2004) İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri ile Okul Başarıları Arasındaki İlişki. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Usova, G.M. (1989) *Efficient studying strategies: Skills for succesful learning*. Pacific Grove, CA: Brooks / Cole Pub.
- Wang, M.C., Haertel, G.D & Walberg, H.J. (1994) *What helps students learn ?* *Educational Leadership* . 51, 4, 74-79.
- Yıldırım, A., Doğanay, A., Türkoğlu A. (2000) *Okulda Başarı İçin Ders Çalışma ve Öğrenme Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.